

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 234/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU BEDNÁŘOVÁ & HODOŇOVÁ, Mariánske námestie 31, Žilina, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Sabína Hodoňová, PhD., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 1 Tos 82/2020 z 20. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 8. marca 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Tos 82/2020 z 20. októbra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby mu ústavný súd priznal finančné zadostučinenie v sume 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol Okresným súdom Čadca (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 2 T 90/2006 z 11. februára 2008 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona. Na podklade sťažovateľovho odvolania rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 1 To 72/2008 zo 17. júna 2008 tak, že odvolanie zamietol.

Podľa záverov krajského súdu dlhoval sťažovateľ plnoletej dcére sumu 46 000 Sk, matke maloletého sumu 45 500 Sk a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca (ďalej len „úrad práce“) sumu 25 000 Sk. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal, že náhradné výživné v sume 25 000 Sk

nebolo od dlžného výživného odrátané, ale rozhodnutím súdu bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť ho *de facto* dvakrát (jednak ako dlžné výživné a tiež nahradiť ho samotnému úradu práce).

3. Sťažovateľ podal návrh na obnovu konania, ktorý bol uznesením okresného súdu č. k. 1 Nt 7/2019 z 19. júna 2020 (ďalej len „uznesenie o zamietnutí návrhu“) zamietnutý.

Ako prvý dôvod návrhu na obnovu konania sťažovateľ uviedol, že podkladom pre určenie celkovej sumy výživného bol rozsudok okresného súdu č. k. 5 P 128/2002 z 26. septembra 2003 (právoplatný 20. marca 2004), ktorým bola určená vyživovacia povinnosť k deťom na čas do rozvodu. Naproti tomu rozsudok okresného súdu o rozvode č. k. 8 C 59/2003 z 3. decembra 2003 nadobudol právoplatnosť 9. marca 2004, teda ešte pred rozsudkom upravujúcim rodičovské práva a povinnosti na čas do rozvodu.

Druhým dôvodom na obnovu konania podľa názoru sťažovateľa bolo, že o výživnom na [REDAKOVANÉ] (ktorá nadobudla plnoletosť v roku 2004) a [REDAKOVANÉ] v období, ktorého sa týka trestný rozsudok, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným, bolo právoplatne rozhodnuté v prípade [REDAKOVANÉ] po uplynutí 12 rokov a v prípade [REDAKOVANÉ] po uplynutí takmer 2 rokov.

Napokon návrh na obnovu konania sťažovateľ odôvodnil tým, že v dôsledku trestného činu krivej výpovede bývalej manželky (za ktorý bola uznaná vinnou) bolo neoprávnene prijaté úradom práce vyplácané náhradné výživné. V tejto súvislosti sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol: „*Matke maloletých totiž sťažovateľ za obdobie do 11. februára 2008 nedlžil a nemohol dlžiť žiadnu sumu, nakoľko výživné jej bolo v plnej výške uhradené ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu v rámci exekučného konania cestou zamestnávateľa sťažovateľa. Rovnako tak nemohol vzniknúť dlh sťažovateľa na výživnom vyplácaným matke maloletých cestou ÚPSVaR, pretože matka prijatím platby od ÚPSVaR prijala výživné na tie isté maloleté deti v tom istom období duplicitne - t. j. aj v rámci exekúcie aj v rámci náhradného výživného od ÚPSVaR. Sťažovateľovi tak voči ÚPSVaR nikdy nemohol vzniknúť žiaden dlh, naopak matka maloletých bola povinná neoprávnene prijaté prostriedky vrátiť, prípadne oznámiť exekútorovi v Českej republike alebo zamestnávateľovi sťažovateľa, že sumu vo výške 25 000 Sk už prijala v podobe náhradného výživného.*“

4. Proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosť zamietol.

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd najprv opísal teoreticko-právne východiská, na základe ktorých postupoval pri hodnotení sťažnosti, popísal priebeh, dôvody a výsledok sťažovateľovho skoršieho návrhu na obnovu konania a uviedol: „*Skutočnosti uvádzané odsúdeným, ako aj jeho obhajkyňou v návrhu a duplicitne v podaných sťažnostiach v podstate vyjadrujú nesúhlas s jeho trestným postihom a predkladajú svoju predstavu o tom, ako mal súd v základnom konaní postupovať, hodnotiť dôkazy a pod. Neposkytujú však také nové skutočnosti, ktoré by boli súdu skôr neznáme a ktoré by samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôvodmi súdu skôr známymi odôvodňovali iné rozhodnutie o vine... k opakovane namietanej neúčinnosti rozhodnutia súdu o vyživovacej povinnosti otca/odsúdeného k deťom sa žiada uviesť, že pre rozhodnutie o vine súd rozsah vyživovacej povinnosti osoby výživou povinnej posudzuje samostatne, a preto môže vychádzať aj z iného rozsahu vyživovacej povinnosti než občianskoprávny súd. Primáme ide o zákonnú povinnosť rodiča vyživovať dieťa, teda spravidla sa nevyžaduje, aby bol jej rozsah určený súdom. Ak trestný súd takýmto súdnym rozhodnutím disponuje,*

po vyhodnotení všetkých dostupných dôkazov obyčajne takéto rozhodnutie slúži ako opora pre rozhodnutie o vine. V intenciách uvedeného postupovali aj sudy rozhodujúce o vine a treste v danej trestnej veci, ktoré sa stotožnili s rozsahom vyživovacej povinnosti stanovenej v rozsudku Okresného súdu Čadca, sp. zn. 5P/128/2002 z 26.9.2003, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 6CoP/4/04 ako primeranej odôvodneným potrebám detí a zároveň zodpovedajúcej schopnostiam a možnostiam povinného.“

Zároveň krajský súd zdôraznil, poukazujúc na jednotlivé rozhodnutia, že pre vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa vychádzal z rozhodnutia, ktoré bolo, čo sa týka rozsahu vyživovacej povinnosti, pre sťažovateľa priaznivejšie. V závere krajský súd dodal, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom má v prevažnej miere spotrebný charakter. Spôsob tvorby úspor, ako aj ich použitie má však zákonom presne stanovené pravidlá a najmä ide o určitú poskytovanú peňažnú sumu spolu s bežným výživným. V predmetnej veci však o tom odsúdený (sťažovateľ) neposkytol dôkazy. Súčasne sa nevyklučuje, aby tvorba úspor rodiča pre dieťa bola dobrovoľná, avšak takáto iniciatíva rodiča nemôže suplovať jeho povinnosť plniť si súdom určenú vyživovaciu povinnosť, ktorá má jednoznačne prednosť.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ so závermi krajského súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia nesúhlasí. Porušenie svojho práva na súdnu ochranu odôvodnil tým, že podľa jeho názoru sa sudy nevysporiadali s otázkou skutočnej výšky neuhradeného výživného. V konaní išlo o neuhradenie výživného na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Výživné pre [REDAKOVANÉ] bolo realizované úhradami prostredníctvom zamestnávateľa sťažovateľa, teda v skutočnosti šlo len o neuhradené výživné na [REDAKOVANÉ]. Podľa rozsudku okresného súdu č. k. 5 P 128/2002 z 26. septembra 2003 (na čas do rozvodu) bolo toto výživné v celkovej sume 46 000 Sk. V súvislosti s dosiahnutím plnoletosti dcéry sťažovateľ uviedol, že bez návrhu oprávnenej osoby na určenie výživného nemožno rozhodovať ani v civilnom mimosporovom konaní a je tak zrejmé, že o to viac samostatne nemôže posudzovať takýto nárok ani súd v trestnom konaní.

Sťažovateľ poukázal na to, že skutočnosti, na ktorých založil návrh na obnovu konania, majú charakter nových skutočností vzhľadom na to, že až v roku 2011 bola bývalá manželka odsúdená za prečin krivej výpovede (uhradené výživné na [REDAKOVANÉ]), až v roku 2020 bolo právoplatne určené výživné pre [REDAKOVANÉ] od 7. decembra 2004 do 31. decembra 2010, až v roku 2010 bolo právoplatne určené výživné pre [REDAKOVANÉ].

Na záver sťažovateľ uviedol, že mu bolo znemožnené konať pred krajským súdom v dôsledku rozhodnutia bez nariadeného pojednávania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti cez prizmu námietok proti rozhodnutiam všeobecných súdov o uhradení dlžného výživného napáda uznesenie krajského súdu, ktorý napadnutým uznesením zamietol sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania. Sťažovateľ

predovšetkým nesúhlasí s odôvodnením krajského súdu, resp. s vyhodnotením skutočností, ktoré uvádzal jednak v samotnom návrhu na povolenie obnovy konania a tiež v sťažnosti.

7. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

8. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či ústavná sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

9. Ústavný súd preskúmal aj uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania (dohľadané prostredníctvom internetu) a konštatuje, že okresný súd vykonal vo veci dokazovanie na verejnom zasadnutí výsluchom sťažovateľa, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi a preštudovaním spisového materiálu. Okresný súd okrem iného poukázal na skorší návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania a konštatoval, že v nadväznosti na aktuálny návrh v rámci prednesenej argumentácie ide o obsahovo takmer totožné návrhy. Okresný súd zároveň uviedol, že prostredníctvom inštitútu obnovy konania sa sťažovateľ domáhal vecnej revízie rozhodnutia okresného súdu č. k. 2 T 90/2006 z 11. februára 2008 v spojení s rozhodnutím krajského súdu č. k. 1 To 72/2008 zo 17. júna 2008, ktorým bol uznaný vinným zo zanedbania povinnej výživy v čase 1. novembra 2003 do 11. februára 2008. Okresný súd zdôraznil povahu mimoriadneho opravného prostriedku a uzavrel, že v konaní o povolení obnovy konania nevyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a s dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o jeho vine.

10. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že skutočnosti, ktoré v konaní uviedol, sú novými skutočnosťami, ústavný súd poukazuje na časť napadnutého uznesenia, v ktorom krajský súd uviedol, že podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku sa za nové skutočnosti nepovažujú skutočnosti alebo dôkazy zistiteľné z obsahu spisov, a to aj vtedy, keď sa s nimi súd nevysporiadal alebo ich dokonca prehliadol, či ich nesprávne vyhodnotil.

Bez potreby citovania príslušných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že v napadnutom konaní postupoval v medziach svojej právomoci a v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Napadnuté uznesenie krajského súdu sa na prvý pohľad môže javiť ako stručné, avšak v spojení s uznesením okresného súdu, prihliadajúc na ustálený právny názor ústavného súdu, podľa ktorého prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, II. ÚS 334/2017), ho možno považovať za ústavne udržateľné. Odôvodnenie napadnutého uznesenia vzhľadom na okolnosti a podstatu posudzovaného prípadu je dostatočné a ústavne akceptovateľné.

11. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa ním navrhovaného spôsobu hodnotenia dôkazov alebo právo na rozhodnutie v súlade s jeho skutkovým a právnym názorom, resp. právo na úspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania (napr. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

12. Ústavný súd vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Kompetencie ústavného súdu preto nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa ani na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (III. ÚS 743/2017, I. ÚS 441/2019).

13. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj postupom krajského súdu, ktorý rozhodoval na neverejnom zasadnutí, ústavný súd upriamuje pozornosť sťažovateľa na § 402 Trestného poriadku, ktorý takýto postup výslovne umožňuje.

14. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie krajského súdu náležite odôvodnené a jeho skutkové a právne závery nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené. Sťažovateľom uvádzané skutkové okolnosti, o ktorých tvrdí, že sú/majú byť novými okolnosťami, ktoré súdy dosiaľ nezohľadňovali pri rozhodovaní o jeho vine a sú spôsobilé privodiť iné rozhodnutie v jeho trestnej veci, boli krajským súdom v rámci jeho rozhodovacej činnosti preskúmané a neboli vyhodnotené ako také, ktoré „... by mali zásadný význam a neboli by známe do rozhodnutia súdu“.

15. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v napadnutom uznesení krajského súdu nezistil pochybenia takej ústavnoprávnej intenzity, aby mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (finančné zadost'učinenie) uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2021

Peter Molnár
predseda senátu